

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1997-1998

9 oktober 1997

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR EN SPORT

Interpellatie van de heer Peter De Ridder tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de samenstelling van de Jeugdraad voor de Vlaamse Gemeenschap in een volgende mandaatsperiode

Interpellatie van de heer Emiel Verrijken tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de recente kunstdiefstallen in Vlaamse musea en de maatregelen terzake

Met redenen omklede motie

Commissie voor Cultuur en Sport

Donderdag 9 oktober 1997

VOORZITTER : De heer Louis Bril

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.12 uur.*

Interpellatie van de heer Peter De Ridder tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de samenstelling van de Jeugdraad voor de Vlaamse Gemeenschap in een volgende mandaatsperiode

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer De Ridder tot de heer Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de samenstelling van de Jeugdraad voor de Vlaamse Gemeenschap in een volgende mandaatsperiode.

De heer De Ridder heeft het woord.

De heer Peter De Ridder : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, mijn interpellatie is voornamelijk gebaseerd op een advies van de Vlaamse Jeugdraad van 4 juni 1997. Dit advies handelt over de samenstelling van deze Jeugdraad vanaf het nieuwe mandaat dat in principe in september had moeten ingaan.

Dit advies is gebaseerd op twee voorafgaande vaststellingen. Allereerst wou men het Vlaams Platform voor Internationaal Jongerenwerk, dat op dit moment een VZW-structuur heeft, integreren in de werking van de Vlaamse Jeugdraad. Er werd meegedeeld dat een VZW-structuur noodzakelijk was om op Europees niveau, bij het Europees Jeugdforum, aan vertegenwoordigend werk te kunnen doen. In de teksten werd dit omschreven als een league body.

Men heeft een hele inspraakprocedure opgestart om die hervorming door te voeren. Er zijn in totaal drie staten-generaals georganiseerd van het Landelijk Jeugdwerk. Men kan zich afvragen wat daarvan de representativiteit was. Telkens waren er maar twintig à dertig mensen aanwezig. Dit betekent nog

niet eens twintig à dertig van de in totaal negentig landelijke organisaties. Hoe dan ook, deze staten-generaals bereidden de overgang naar een VZW-structuur voor.

Op het laatste moment bleek dat er in de statuten van het Europees Jeugdforum nergens sprake was van een verplichte VZW-structuur. Er was enkel sprake van een 'non-gouvernemental, non-profit organisation'. De rechtstreekse aanleiding voor de hervorming van de statuten was dus lucht, want de statuten van dat Europees Jeugdforum bleken niet in die richting te wijzen.

Er was echter nog een tweede reden voor een hervorming van de samenstelling van de Jeugdraad. Bij het begin van het vorige mandaat stelde men vast dat er iets schortte aan de samenstelling van de Jeugdraad, vooral dan wat de niet-gekoepelde organisaties betrof. Toen al werd de afspraak gemaakt onder de toenmalige leden van de Jeugdraad om die samenstelling te herbekijken.

Uiteindelijk heeft de Jeugdraad dan toch een advies opgesteld. Ten eerste vertrekt het van de verkeerde premisse, namelijk de veronderstelling dat er een VZW-structuur moest komen. Ten tweede blinkt het uit in vaagheid. De Jeugdraad wordt via een verkiezing in de Algemene Vergadering samengesteld. In het advies werd gezegd dat de samenstelling verder zal worden uitgewerkt. Dit is toch wel een goed voorbeeld van vaagheid. De verhouding tussen het landelijk erkend jeugdwerk en het andere jeugdwerk zou verder worden bepaald. Er zouden twee secretariaten worden samengevoegd. Het was niet helemaal duidelijk welke twee : ik vermoed dat het gaat over het VPJ en het secretariaat van de Jeugdraad. Het organiseren van deze samenvoeging werd in welgeteld 32 woorden afgehandeld. Het advies is dus allesbehalve duidelijk.

De Ridder

Er wordt eveneens vooruitgelopen op een aantal feiten. Er wordt melding gemaakt van een steunpunt voor het Jeugdwerk. Daarover wordt reeds een summiere discussie gevoerd, zonder dat er een advies van de Jeugdraad is. De Jeugdraad van de Vlaamse Gemeenschap zou dus opnieuw worden samengesteld, zonder rekening te houden met het huidige decreet dat de legitimatie van die Jeugdraad en de samenstelling ervan regelt. Men wou dus een nieuwe Jeugdraad samenstellen en achteraf, naar aanleiding van die nieuwe feiten, het decreet wijzigen.

Persoonlijk vind ik dit een vreemde manier van werken. Er komt een nieuwe samenstelling van de Jeugdraad. Achteraf stelt men het Vlaams Parlement voor voldongen feiten en zou men het vragen het decreet aan die feiten aan te passen. Het parlement zou dus een decreet à la carte moeten ontwerpen.

Ik heb twee vragen voor de minister. Vindt u het opportuun om een tot voor kort goed functionerend adviesorgaan, dat een voorbeeld was voor andere adviesorganen op Vlaams niveau, een zo drastische en gecompliceerde hervorming voor te stellen? Op welke manier zult u reageren op het voorliggend advies, uitgaand van het feit dat de termijn van de Jeugdraad feitelijk al verlopen is en dringend aan vernieuwing toe is?

De voorzitter : De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik heb in deze commissie reeds herhaalde malen aangeklaagd dat de Jeugdraad voor de Vlaamse Gemeenschap een ondemocratisch adviesorgaan is. Het is ondemocratisch samengesteld en niet representatief voor de Vlaamse jeugd. Een klein clubje heeft er de touwtjes in handen. Ik bedoel hiermee voornamelijk het Forum voor Pluralistisch Jongerenwerk, lees : Agalev. Deze organisatie heeft de Jeugdraad naar zich toegetrokken en er haar vriendjes binnengehaald. In die zin ben ik dan ook blij met deze interpellatie. Het verheugt me dat de machtsgeilheid van Verbist en consorten ook op de zenuwen van anderen begint te werken.

Het Forum – Agalev dus – wil de Jeugdraad namelijk volledig in zijn macht krijgen. Dit voorjaar hebben ze dat voor de eerste keer geprobeerd. Ze vroegen toen de uitbreiding van de Jeugdraad met twee leden van het Forum. Dat werd hen blijkbaar niet toegestaan door de minister.

Nu plegen ze een echte machtsgreep in het advies van 4 juni. Ze willen nog meer vriendjes in de Jeugdraad halen, die dan later zouden stemmen over de samenstelling ervan. Ik citeer uit dat advies : 'Naast landelijk erkende jeugdverenigingen kunnen nog andere verenigingen lid worden van de Jeugdraad, indien ze worden aanvaard met een tweederde meerderheid van die nieuw op te richten algemene vergadering. Hoe en hoeveel niet landelijk erkende jeugdverenigingen worden opgenomen, wordt nog verder uitgewerkt.'

Men gaat met andere woorden eerst kijken hoe sterk men staat. Als er dan genoeg mantelorganisaties in die Algemene Vergadering zitten, dan laat men hen de Jeugdraad kiezen. Dit gebeurt op een heel eenvoudige manier. Iedere vereniging krijgt een stem, ongeacht hoeveel jongeren ze vertegenwoordigt.

Het advies van 4 juni is ongeldig. In het decreet staat dat adviezen moeten worden goedgekeurd door tweederde van de aanwezigen. In dit geval hadden er elf stemmen voor moeten zijn, en er waren er maar tien.

Men stelt voor deze nieuwe samenstelling toch toe te passen, in afwachting van een decreetswijziging. Intussen is een afvaardiging van de Jeugdraad ontvangen op het kabinet van de minister. Ik weet niet wat daar werd bedisseld. Ik hoop dat de minister het mij straks zal zeggen.

Eigenaardig genoeg stelt men nu plots voor de huidige samenstelling te behouden tot 31 december. Ook dit is onwettig. Volgens het decreet moet de Jeugdraad om de drie jaar worden samengesteld. Het huidige mandaat loopt af in oktober.

Ik vind het vreemd dat de Jeugdraad dit standpunt inneemt. Heeft de minister misschien een snelle wijziging van decreet toegezegd aan de afvaardiging van de Jeugdraad? Kan hij dit verduidelijken?

Zal de minister eindelijk de cultuurpactwetgeving toepassen en toelaten dat Vlaams-Blokkjongeren in de Jeugdraad worden opgenomen? De minister zal waarschijnlijk weer schermen met het probleem van de erkenning. Op de afdeling Jeugdwerk hebben we contact gehad met de ambtenaar die zorgt voor de inspectie van de erkende jeugdverenigingen. In tegenstelling tot wat de minister beweert, heeft hij reeds herhaaldelijk onregelmatigheden vastgesteld bij verschillende verenigingen. De minister legt volgens hem de negatieve inspectieverslagen naast zich neer. De ambtenaar doet op

Strackx

dit moment trouwens geen inspecties meer, omdat er een nieuw decreet op de erkenning en de subsidiëring van het landelijk jeugdwerk op stapel staat.

Minister Luc Martens : Ik nodig die ambtenaar uit dat te bewijzen.

De heer Felix Strackx : Hij heeft dat niet op papier gezet.

Minister Luc Martens : Hij heeft mijn toelating om dat te doen.

De heer Felix Strackx : Hij heeft het ons officieel verteld. Ik heb daar trouwens een getuige van.

Ik wijs de minister ook nog op de cultuurpactwet. In artikel 3, paragraaf 2 staat dat het begrip ideologische en filosofische strekking steunt op een levensbeschouwelijke opvatting of een maatschappijvisie. De vertegenwoordiging van die strekking steunt op hun aanwezigheid in de vertegenwoordigende vergadering van de overeenstemmende overheid, in casu het Vlaams Parlement. Met andere woorden, alle partijen en strekkingen die in het Vlaams Parlement zijn vertegenwoordigd moeten ook worden opgenomen in de adviesorganen.

Artikel 7 stelt dat deze adviesorganen zo moeten worden samengesteld dat de vertegenwoordiging van de ideologische en filosofische strekkingen en van de gebruikersgroeperingen wordt verzekerd en dat het onrechtmatig overwicht van een van de strekkingen of van een geheel van organisaties van gebruikers die beweren tot eenzelfde strekking behoren, wordt vermeden.

Het is dus duidelijk dat de Jeugdraad op dit moment helemaal niet is samengesteld in overeenstemming met de cultuurpactwet. Welke stappen zal de minister ondernemen om de Jeugdraad in overeenstemming met de wet samen te stellen ?

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, een interpellatie heeft niet tot doel dat ik zou verwoorden wat ik zal doen, een interpellatie heeft betrekking op wat ik nu doe. Sommige zaken zijn voor mij nog niet duidelijk. Ik zal dus enige bedachtzaamheid aan de dag leggen.

Het feit dat er moeilijkheden zijn bij de samenstelling van de Jeugdraad is nieuw voor mij. Het is een cyclisch gebeuren. Men poogt bepaalde posities in

te nemen, er is wat getouwtrek. Het lijkt wel een voorafgaande beschouwing op wat er gebeurt bij grote politieke verkiezingen.

Ik ben er wel bezorgd om en ik wens alle partners te horen. Toch moet men in de eerste plaats in de Jeugdraad zelf tot een vergelijk komen. Ik voel me niet geroepen om als een soort godfather tussen te komen en eender wat te decreteren. Er is vandaag een duidelijk kader, namelijk het decreet van 24 maart 1982. Artikel 8 biedt de mogelijkheden die nodig zijn om een evenwichtige Jeugdraad samen te stellen. Op dit moment zijn we niet van plan dit decreet of delen ervan te wijzigen.

Ik ben bereid iedereen mijn volle aandacht te schenken. Ik stel vast dat men in een impasse is verzeild geraakt en dat het overleg vooralsnog niet tot een consensus heeft geleid. De volgende contacten zullen me waarschijnlijk wijzer maken. Men heeft tijdens de regeringsverklaring gevraagd het lokale jeugdwerk te actualiseren. Dat zal dan ook gebeuren. Men heeft toen ook verzocht een decreet op te stellen voor het regionale jeugdwerk. Dat staat vandaag op de agenda.

Daarnaast was er ook een vraag naar een decreet voor het landelijk jeugdwerk. Ook daar zijn we praktisch klaar op regeringsniveau. Dat betekent dus dat het regeerakkoord wordt uitgevoerd. Men heeft me niet gevraagd een nieuw decreet in te dienen over de samenstelling van de Jeugdraad. Dat betekent dus concreet dat men een oplossing zal moeten vinden binnen het bestaande kader.

De vraag of het advies geldig is, is niet de kern van het probleem. Dat is een vorm van formalisme. Het feit dat u zegt dat er blijkbaar een stem te weinig was, helpt ons niet vooruit. We moeten trachten de mensen rond de tafel te brengen en eventueel via een aanpassing van de modaliteiten van voordracht te komen tot een situatie waarbij de regering uiteindelijk haar verantwoordelijkheid zal moeten nemen. Ik bekijk met andere woorden het probleem op een onbevooroordeelde manier. De lijnen zijn nog niet uitgetekend. Het bestaande decreet zal wel de basis vormen.

Mijnheer Strackx, u verwijst als afgevaardigde van het Vlaams Blok naar de toepassing van het cultuurpact. Ook in het verleden hebt u daarnaar verwezen. Als u echter A zegt, moet u ook B zeggen. De Cultuurpactcommissie heeft uitdrukkelijk gezegd dat u betrokken moet worden bij het jeugdwerk als u voldoet aan een aantal voorwaarden. Een vereiste is bijvoorbeeld het onderschrijven van de Verklaring van de Rechten van de Mens. Wij

Martens

leven het cultuurpact strikt na. U moet ook de interpretatie en de lezing die vandaag door de Vaste Nationale Cultuurpactcommissie wordt gegeven ten aanzien van de cultuurpactwet in overweging nemen. Ik heb geen andere basis om te handelen.

Mijnheer De Ridder, ik kan voor de toekomst geen uitspraak doen wat er moet worden gedaan, ik kan enkel het denkkader geven. Ik onderschat noch overschat het probleem. Ik hoop enkel dat de gesprekken tot een oplossing zullen leiden binnen het kader van het decreet. De komende dagen heb ik een aantal contacten. Het zou voorbarig zijn indien ik vandaag reeds een positie zou innemen die de gesprekken conditioneert. Ik heb er alle baat bij in alle openheid te luisteren. Als ik daarna niet juist zou handelen, bestaat uiteraard nog de mogelijkheid mij opnieuw te interpellieren.

De voorzitter : De heer De Ridder heeft het woord.

De heer Peter De Ridder : Mijnheer de minister, ik wens te benadrukken dat niet ik, maar het Vlaams Blok namen van organisaties heeft genoemd.

Uw antwoord bevredigt mij in die zin dat u duidelijk maakt dat het kader van het bestaande decreet op dit moment niet voor wijziging vatbaar is en dat het decreet zal worden gerespecteerd. Ik denk dat dat het juiste kader is, en dat we binnen dat kader naar oplossingen moeten zoeken.

De voorzitter : De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx : Mijnheer de minister, ik wil enkele opmerkingen maken. U zegt dat dit decreet een duidelijke basis is, en dat u zich daaraan zult houden. Als ik u echter wijs op de onwettelijkheid van het advies, zegt u dat dat decreet voor u geen belang heeft. Hoe zit dat nu ?

Minister Luc Martens : Ik heb dat niet gezegd. Ik heb niet gezegd dat het van geen belang is. Ik heb alleen maar gezegd dat ik het niet louter formalistisch wil benaderen. Formalistisch gezien hebt u gelijk als u zegt dat er één afwezigheid was.

De heer Felix Strackx : Er was geen aanwezige te weinig, er was een ja-stem te weinig. Dat is een groot verschil. Het decreet is op dat vlak heel duidelijk. Het bepaalt dat adviezen met een tweederde meerderheid moeten worden goedgekeurd.

Ik stel vast dat u ook niet antwoordt op mijn eerste vraag. Ik heb u gevraagd welke toezeggingen u hebt gedaan tijdens uw onderhoud.

Minister Luc Martens : Er zijn geen toezeggingen gedaan. Ik geef alleen het kader aan. Ik doe geen toezeggingen. Ik kan alleen maar zeggen in welk kader ik gesprekken voer, naar mensen luister en naar oplossingen zoek. Er is dus aan niemand een toezegging gedaan.

De heer Felix Strackx : Ik had ook graag van u vernomen wanneer de Jeugdraad opnieuw wordt samengesteld.

Minister Luc Martens : Ik zal daar ten laatste half november mee klaar zijn.

De heer Felix Strackx : Ik wil u er ook op wijzen dat ik het hier had over de cultuurpactwet, en niet over de Cultuurpactcommissie.

Minister Luc Martens : Mijnheer Strackx, een wet wordt gelezen en geïnterpreteerd. Er bestaat een soort van jurisprudentie. De Vaste Nationale Cultuurpactcommissie heeft een jurisprudentie ontwikkeld die mee richting geeft aan de wijze waarop we de wet begrijpen en lezen.

De jurisprudentie is op dat punt ondubbelzinnig. Ik ben trouwens zelf lid geweest van die commissie. De artikels 3 en 4 moeten worden gelezen. Ze zijn duidelijk inzake democratische organisatie. Dat betekent dat men een aantal arrangementen maakt.

De heer Felix Strackx : Dat betekent dat men zich onderwerpt aan de democratische wil van de kiezer.

Minister Luc Martens : Dat is uw visie. De Cultuurpactcommissie leest dat anders.

De heer Felix Strackx : Wanneer u het over mensenrechten hebt, moet ik u erop wijzen dat het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens uitdrukkelijk wordt vermeld in de statuten van onze partij.

Minister Luc Martens : We erkennen verenigingen, maar geen partijen.

De heer Felix Strackx : Ik bedoel de jongerenbeweging van mijn partij. Het perverse van die Cultuurpactcommissie is dat ze nu wordt gebruikt om juist niet te komen tot datgene waarvoor ze in het verleden is opgericht, namelijk een evenwichtige verte-

Strackx

genwoordiging van alle ideologische en maatschappelijke strekkingen in cultuuradviesraden.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Emiel Verrijken tot de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de recente kunstdiefstallen in Vlaamse musea en de maatregelen terzake

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Verrijken tot de heer Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, over de recente kunstdiefstallen in Vlaamse musea en de maatregelen terzake.

De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Emiel Verrijken : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de laatste tijd werden we geconfronteerd met verschillende kunstdiefstallen. Jammer genoeg voor onze Vlaamse musea hebben zich verschillende soorten kunstdieven aangemeld. Een eerste soort is de geïsoleerde, perverse kunstliefhebber die kunst wil verzamelen. Dat is blijkbaar het type dat in Gent heeft toegeslaan.

Het tweede type is dat van de kunstliefhebber die tot het museum zelf behoort. Ik wil niemand beschuldigen, maar waarschijnlijk is dit het type dat in het Rubenshuis aan het werk is geweest. Iemand die de hele dag naar kunstwerken kijkt, wil ze soms op de lange duur zelf bezitten.

Het derde type is dat van de nachtelijke inbreker, dus het soort dat in het Museum voor Schone Kunsten in Antwerpen heeft ingebroken. Dat is het gevaarlijkste type, omdat deze dief het beste is georganiseerd, zelfs op internationaal vlak. Dit zijn de beroepsdieven uit het misdadigersmilieu.

We bezitten wel geen belangrijke Van Gogh. Het gaat om een klein schilderijtje uit de tijd van Nunen, een jeugdwerk van Van Gogh. Het is typisch dat de dieven een Van Gogh – zij het een minder belangrijke – hebben gestolen, want die naam is wereldwijd bekend. Men weet dat zo een schilderij vele honderden miljoenen waard is, ten minste schilderijen zoals dat over het licht van Arles. Dat schilderij van Monticelli was waarschijn-

lijk een technische vergissing, want dat was niet veel waard. Die Van Gogh daarentegen trekt mensen aan, en is interessant voor de georganiseerde misdaad.

Ik vraag me dan af wat u, mijnheer de minister, onderneemt. Waarschijnlijk zult u dat ons niet vertellen. Ik begrijp u, want dat behoort tot het geheim van de verdediging tegen de misdaad, ook al hebben de muren hier geen oren. Na rijp beraad en onderzoek zijn we tot het besluit gekomen dat ambtenaren of medewerkers van een museum, zoals die van het museum van Antwerpen, dagdiefstal kunnen bestrijden. Het is jammer dat dat niet gebeurt, want alleen dat punt is voor verbetering vatbaar.

In Antwerpen en misschien ook in Gent had men echter duidelijk te maken met georganiseerde bendes. De ambtenarij kan op dat vlak niet nuttig optreden. De rijkswacht zou dat eventueel technisch wel aankunnen, maar dat behoort niet tot het onderwerp van vandaag. De technieken evolueren heel snel. Privé-ondernemingen volgen die technische evolutie op de voet. Dat kan niet worden verlangd van de sector van kunstbewaring.

Onze stelling is dus dat men moet onderzoeken of een privé-onderneming niet kan instaan voor de nachtbewaking. Wat in Antwerpen is gebeurd, zou ondenkbaar zijn geweest met de spitstechnologie van privé-ondernemingen. Ik wil u zelfs niet vragen over welke uitrusting het museum van Antwerpen op dit ogenblik beschikt, want wie weet hebben de muren wel oren. In elk geval bieden de aard van de diefstal, de tijd die verlopen is en de manier waarop er is ingebroken, voldoende elementen om te weten dat het museum niet is uitgerust met moderne bewakingstechnologie. Privé-ondernemingen kunnen heel wat meer.

Niet alleen kunstschaten moeten worden beschermd. Octrooien, brevetten en handelsgeheimen zijn commercieel gezien nog belangrijker dan een jonge Van Gogh. Ze worden op een heel andere manier bewaakt dan de kunstwerken in Vlaanderen, die misschien zelfs op een onbestaande manier worden bewaakt.

Welke musea zijn gevoelig voor diefstal? Vlaanderen bezit helaas niet veel van dit soort musea. Het zou ons echter te ver leiden om te spreken over alle kunstwerken die hier werden weggehaald. We hebben nog musea in Brugge, Gent en Antwerpen. Misschien kunnen wij ook dat van Kortrijk en het privé-museum van Lier in dit lijstje opnemen. Ik

Verrijken

heb het nu louter over die musea die aantrekkingskracht kunnen uitoefenen op dieven. Het tabaksmuseum en het museum voor de spinnerij moet men natuurlijk niet beschermen door middel van moderne technologie. Het gevaar dat bendes daaraan trekken, bestaat waarschijnlijk niet.

De privé-bewakingsfirma's zijn heel anders. Ik zal niet in detail treden, want ik ben geen technicus, maar zij beschikken over nieuwe methodes. De draadloze verbindingen zijn heel belangrijk, want alle soorten draadjes kan men immers doorknippen – ook dieven kennen de nieuwste technische snufjes. Het toepassen van deze technologie is zelfs niet zo duur, want zelfs rijke privé-verzamelaars hebben er interesse voor. Via zo een satellietverbinding spreken ze zelfs stelende dieven aan. Dat kan zowel bemoedigend of ontmoedigend werken. Een dief kan psychologisch worden benaderd. (*Gelach*)

Zo een toestel kan worden gebruikt voor opbouwende misdaadbestrijding, door de dief te zeggen dat de diefstal zal mislukken omdat hij of zij niet door het venster zal geraken. (*Gelach*)

Ik wil er de spot niet mee drijven. In de Verenigde Staten zal men binnenkort veel praten over deze technologie die nog maar een paar maanden oud is. Zelfs een geraffineerde dief zal hier niet meer tegenop kunnen, omdat het over een draadloze methode gaat. Voor een staatsonderneming is het onmogelijk om de ontwikkeling van al deze nieuwe vormen van technologie te volgen.

Privé-bescherming biedt vele voordelen. Ten eerste weet men waar men aan toe is, want men krijgt een factuur. Mijnheer de minister, vroeger zei u dat dit een te groot deel van uw karig budget voor kunst aankopen zou opslorpen. U maakt deel uit van de uitvoerende macht. U zult wel weten wat het u allemaal zou kosten om de vijf belangrijkste musea te beveiligen.

Een ander belangrijk voordeel is dat men over een contract beschikt. Men werkt dan met beroepsmensen die over beroepskennis en -ervaring beschikken. Tegen betaling nemen zij de uiterste verantwoordelijkheid op. Daardoor kan men ook beginnen denken aan een verzekering. Vandaag beschikt u daar niet over. Ik weet dat men onschatbare zaken niet geldelijk kan dekken.

Mijnheer de minister, beeldt u zich eens in dat de Madonna van Fouquet – horresco referens – wordt gestolen. De verzekering zou u dan – ik zeg zo maar iets – 500 miljoen frank uitbetalen. Met dat geld zou men een ander werk kunnen aankopen. Ik denk dat dit een pleister op de open wonde zou zijn.

Het allerbelangrijkste is dat een privé-firma zichzelf moet verzekeren. De grootste verantwoordelijkheid die zij draagt is de beroepsverantwoordelijkheid. Geloof u mij, deze firma's verzekeren zich ook voor andere zaken dan geldelijke, bijvoorbeeld voor de bescherming van octrooien. Ik weet wel dat dit makkelijk in geldelijke waarde om te zetten is. Dit is jammer, want anders zou men de kunst met rust laten.

Mijnheer de minister, eenmaal men over een beroepsverantwoordelijkheid beschikt, bestaat de mogelijkheid om een beroepsverzekering af te sluiten. De Vlaamse musea zijn een gevoelige zaak geworden die men het best kan verzekeren. De Vlaamse musea hebben de wereldpers gehaald. Voor het eerst heeft CNN het museum van Antwerpen vernoemd, omdat er een Van Gogh werd gestolen. Alleen al de naam van de schilder trekt de aandacht van de pers.

Het aan het werk zetten van een privé-firma en het afsluiten van een verzekering kan een ontmoedigend effect hebben op eventuele dieven. Als we de gebeurtenissen in het museum van Antwerpen bekijken, dan kunnen wij besluiten dat de beveiliging ofwel niet voldoet, ofwel niet bestaat. De dieven hanteerden immers 19de eeuwse technologie en het museum werd niet beschermd met mogelijkheden uit de 20ste eeuw.

Ik wil er in het bijzonder op wijzen dat Vlaanderen een slechte reputatie krijgt. Zo een reputatie kan leiden tot slechte gedachten bij dieven en kan zelfs uitmonden in een schaking zoals in Italië. Het is niet ondenkbaar dat men zou overgaan tot het gijzelen van schilderijen. De strafmaat hiervoor is minder hoog dan voor het gijzelen van een mens. Beeldt u zich eens in, mijnheer de minister, dat men het museum van Antwerpen of Gent om een politieke of andere reden bezet. Het einde van dergelijke problemen is niet in zicht.

Tijdens de openingsuren kunt u volgens mij met ambtenaren blijven werken. Het bestaande personeel moet beter worden opgeleid en er moeten betere krachten worden aangeworven. Men zou hiervoor kunsthistorici kunnen inzetten. Er is immers een overaanbod van gediplomeerden in de

Verrijken

kunstgeschiedenis op de arbeidsmarkt. Vorige maal heb ik hierover reeds een lans gebroken. Ik vraag natuurlijk niet dat deze mensen schietlessen zouden volgen. Voor de bezoekers zou het geen slechte zaak zijn indien er goed opgeleide mensen aanwezig zijn in de musea. Dit idee doet geen afbreuk aan mijn sympathie voor de suppoosten.

Mijnheer de minister, u herinnert zich ongetwijfeld mijn voorstel voor het invoeren van een studierichting graduaat in de museologie. U was dit idee niet ongenegen. Het thema beveiliging zou een onderdeel van deze opleiding moeten vormen. De criminologen van de universiteiten zouden de studenten in de museologie hierin kunnen opleiden. De studenten zouden ook moeten leren hoe potentiële dieven kunnen worden ontmoedigd of belet worden buiten te gaan of aangetoond hoe absurd hun daad zou zijn.

Gelukkig misschien dat wij geen echt beroemd schilderij bezitten. U herinnert zich waarschijnlijk dat men enkele weken geleden in Sint-Petersburg het schilderij van Rembrandt dat met zuur was bewerkt, weer heeft ingehuldigd. Een tijd geleden werd een beroemd schilderij, De Nachtwacht, met vitriool bewerkt. Gelukkig kennen wij dit aspect van de misdaad nog niet. Het staat ons misschien nog te wachten.

Ongeveer 25 jaar geleden, toen u ongetwijfeld nog een kind was, werd tijdens een tentoonstelling over 17de eeuwse kunst in Brussel een van de beroemdste werken van Vermeer gestolen. Gelukkig is dit nu ondenkbaar. De diefstal gebeurde omwille van politieke redenen. De daders zouden misschien in aanmerking kunnen komen voor een multiculturele prijs, want ze stalen het doek om de honger in de wereld te bestrijden. Het toonde een aspect van diefstal dat we nog niet hadden meegemaakt. Hetzelfde gebeurde in het Rijksmuseum, met de gek die De Nachtwacht wou vernietigen en in Sint-Petersburg.

Ik vat nog even samen. Volgens mij moet u overgaan tot het werken met een privé-bewakingsdienst. We mogen niet beweren dat de ambtenarij in gebreke blijft, want zij kan deze taak niet aan. Het bestrijden van georganiseerde diefstallen na de openingsuren is werk voor specialisten. Ik vraag u of u de bedoeling hebt deze firma's in te schakelen, want deze mensen verrichten wonderen.

Het beschermen van de grote musea van de wereld gebeurt via een nieuwe technologie en dankzij de

middelen van de overheden. Hoe goed georganiseerd een dief ook is, tegenover de specialisten in bewaking blijft hij een amateur. Ik vraag u om niet langer te hopen op wat u niet kunt verwezenlijken, namelijk dat via betere opleidingen van het overheidspersoneel dergelijke diefstallen kunnen worden bestreden.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mijnheer de voorzitter, ik wil mij graag aansluiten bij de heer Verrijken, net zoals hij in juni deed bij mijn vraag over hetzelfde onderwerp.

Ik verwijs meteen naar het antwoord dat de minister toen gaf. Hij heeft toen een aantal concrete voorstellen gedaan en beloofd zelf nog een aantal initiatieven uit te werken. Die initiatieven waren : een omzendbrief aan steden en gemeenten tot beveiliging van archeologische vondsten ; het aandringen bij minister Kelchtermans om via bijzondere tewerkstellingsinitiatieven bijkomende suppoosten aan te werven ; het starten van een opleidingsproject voor suppoosten ; het aantal vaste bewakers van het museum van Antwerpen verhogen ; het statuut van de suppoosten bekijken en het instellen van een eenmalig impulsgebied dat zou zorgen voor de subsidiëring van bijkomende beveiligingstechnologie. Graag had ik van de minister vernomen wat hiervan de stand van zaken is.

Verder heb ik nog een suggestie voor de minister. Daarnet werd gezegd dat we veel kunnen bereiken met nieuwe vormen van technologie. Dat denk ik ook. Misschien is het goed om hier in het kader van het innovatiebeleid aandacht voor te vragen en er gerichte studies over te laten verrichten.

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister Luc Martens : Ik neem akte van de suggesties van mevrouw Van Cleuvenbergen en de heer Verrijken.

Mevrouw Van Cleuvenbergen, u vroeg me wat ik intussen heb gedaan. Een aantal zaken die ik toen had beloofd, zijn gerealiseerd. In de begroting van dit jaar is 15 miljoen frank extra vrijgemaakt voor de beveiliging van musea. Dit gebeurt onder welbepaalde voorwaarden. Deze 15 miljoen frank maakt ongeveer 60 percent uit van een groter bedrag van ongeveer 25 miljoen frank. Er is dus in elk geval al een investering gebeurd.

Martens

Voor het KMSK in Antwerpen is er in de nieuwe personeelsformatie ruimte voorzien voor de bijkomende aanwerving van nieuwe suppoosten. Er zullen tien suppoosten worden aangesteld in het kader van het eerstewerkervaringsplan.

We doen inspanningen voor de vorming. Dit najaar start onder leiding van de provinciale museumconsulent van Oost-Vlaanderen een vormingsprogramma voor suppoosten. Dit opleidingsproject kadert in de functionele loopbaan. Het wordt ingericht door de bestuursacademie van Oost-Vlaanderen. Beveiliging, preventie en samenwerking met de preventiecel van de politie van de stad Gent en de brandweerschool zijn daarbij opgenomen.

Een aantal initiatieven die we toen wilden realiseren, zitten nu al op het goede spoor. Er zijn gesprekken met het ministerie voor Binnenlandse Zaken, waar men een vast secretariaat heeft voor het preventiebeleid. Men heeft daar heel wat knowhow ontwikkeld in verband met veiligheidsplannen, training en advisering.

De afdeling Monumenten en Landschappen voert momenteel ook gesprekken over een centrale meldkamer. Een aantal monumenten herbergen immers interessante collecties en zijn dus niet enkel interessant als onroerend goed. We slaan dus een brug met privé-initiatieven. De overheid kan dit nauwelijks organiseren, dus moeten we partners zoeken in de privé-sector.

Er zijn dus een aantal stappen gezet, en andere projecten worden nog overwogen. Bijkomende budgetten zijn vrijgemaakt en de personeelsbezetting proberen we te optimaliseren. Het blijft hoe dan ook een dure aangelegenheid. In het museumdecreet staat dat al wie een erkenning wil ook een veiligheidsplan moet ontwerpen. De musea zullen dus een inspanning moeten leveren, net zoals de gemeenten en provincies.

De inspanning van de Vlaamse overheid in het geheel van de middelen blijft eerder symbolisch. Minder dan een tiende van het geheel van de middelen voor de musea wordt hieraan gespendeerd. Door samenwerking met deskundigen uit onder meer de privé-sector kunnen we een aantal dingen beter organiseren. Op die manier kan men met een relatief beperkt budget tot behoorlijke resultaten komen.

In vergelijking tot de middelen waarover we beschikken is dat nog altijd een groot budget. Het

hele budget voor musea bedraagt 145 miljoen frank. Dat is een klein bedrag. Als ik daar 15 miljoen frank aan toevoeg, dan betekent dat een eenmalige verhoging van 10 procent. Het is cynisch dat de Vlaamse Gemeenschap voor de aankoop van beeldende kunst maar over 20 miljoen frank beschikt, deels voor ons eigen patrimonium, deels voor onze musea. Die 15 miljoen frank komt dus overeen met drie vierde van het jaarbudget voor de verdere uitbouw van collecties. Het kunstenbeleid moet nu eenmaal middelen uittrekken voor niet-artistieke activiteiten. We zijn er druk mee bezig en pogen vooruitgang te boeken. We proberen zowel bij de overheid als bij de privé-sector de nodige knowhow te mobiliseren.

De voorzitter : De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Emiel Verrijken : Mijnheer de minister, ik apprecieer in zekere zin uw antwoord, want deze problemen zijn moeilijk op te lossen.

U hanteert wel een nogal perverse redenering. U geeft toe dat u te weinig geld hebt om kunst aan te kopen. Dat is een fout van uw beleid. Daarna zegt u dat u te weinig geld hebt voor de bescherming van uw kunstaankopen. *Nemo auditur propriam turpitudinem* : u hanteert uw eigen jammerlijke beleid als een argument.

Minister Luc Martens : Mijnheer Verrijken, il y a des limites. We hebben een substantiële vooruitgang geboekt bij de begroting voor cultuur. Ik geef toe dat we tot nu toe andere krachtlijnen hebben gevolgd. Alles moet op zijn beurt aan bod kunnen komen. Men kan niet op alle fronten tegelijk vooruitgang boeken. We hebben gekozen voor het muziekdecreet, voor het sociaal-cultureel werk, voor het museumdecreet, enzovoort. We zijn nog niet in 1999, maar ik heb wel de ambitie om nog zolang op post te blijven. U hebt waarschijnlijk dezelfde ambitie.

De heer Emiel Verrijken : Mijnheer de minister, u hebt mij onderbroken. Ik bedoelde enkel dat u een argument haalt uit het povere van uw beleid.

Hippocrates zei : *Primum non nocere* – eerst en vooral geen schade berokkenen. Dat is juist het principe van uw beleid. De Vlaamse kunst is gelukkig over heel de wereld verspreid, maar wat er overblijft is schamel. U hebt dan wel geen geld om aankopen te doen, maar hopelijk wel geld om te bewaren wat we hebben. Dit is fundamenteeler dan derderangsaankopen, want dat zijn de enige aankopen die we ons momenteel kunnen veroorloven.

Verrijken

Ik verwijt uw beleid, met alle vriendelijkheid waar-
toe ik soms in staat ben, een gebrek aan een globale
visie. Kunstdieven bekijken de mogelijkheden
globaal, dus moet er ook een globale oplossing
komen. Dat is pas een beleid. U moet een firma
aanspreken. Daarna moet u alle soorten musea
erbij betrekken : gemeentelijke musea, kerkelijke
musea, enzovoort. Het bewaken van de musea van
Vlaanderen is voor een bewakingsfirma toch de
mooiste publiciteit die men kan dromen. Begrijp
me goed, ik vertolk hier niemands belangen. Een
en ander kan aan heel interessante voorwaarden
gebeuren. Door een gecentraliseerde aanpak moeten
een aantal autoriteiten, waarover u nu technisch
gezien geen macht hebt, hierbij worden
betrokken.

Mijnheer de minister, uw antwoord bevredigt mij
niet. We moeten daaruit onze consequenties trek-
ken.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door de heren Creyelman en
Strackx werd tot besluit van deze interpellatie een
met redenen omklede motie aangekondigd. Ze
moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergade-
ring zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover tijdens een vol-
gende plenaire vergadering uitspreken.

Het incident is gesloten.

[...]

– *De vergadering wordt gesloten om 16 uur.*
